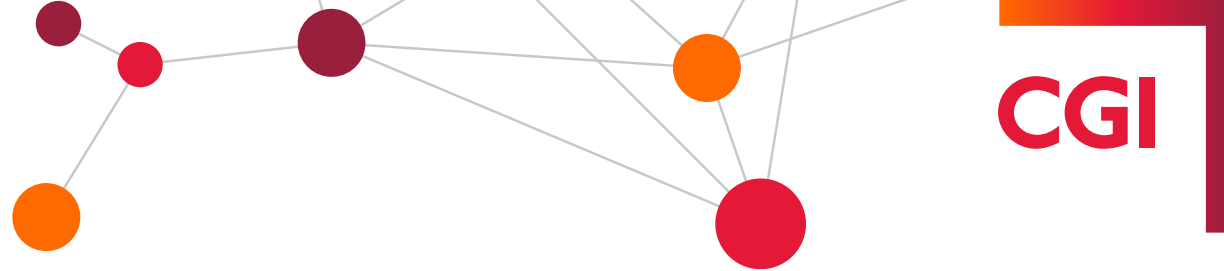

Experience the commitment®

Planeeringute menetluse avalike
teenuste disainimise ja
menetlussüsteemi ning e-ehituse
platvormiga liidestamise eel- ja
ärianalüüs

Päevakava

10.00 – 11.30 Erinevate sihtrühmade kaardistatud probleemide tutvustamine

11.45 - 12.00 Kohvipaus

12.00 – 14.00 Lahenduste arutelu

Probleemide tutvustamine

CGI

Experience the world through CGI

Linnaarhitekt Karl Kaasik

"Kelle jaoks me seda linna teeme kui me kodanikega ei arvesta"

Planeeringu algatamine

- 30 päevast algatamise tähtaega on keeruline jälgida (eriti kui KSHga menetlus);
- DP-d, mis muudatavad ÜP-d → KSH eelhinnangut peab tegema vormitäiteks;
- Seaduses ei ole selgelt kirjas, mida tähendab planeeringu algatamine - kas KOV-i otsus või protsessi algus;
- Liiga palju kaasamist enne algatamist.

Linnaarhitekt Karl Kaasik

Planeeringu koostamine

- Seaduses ei ole sätestatud nõudeid eskiisjoonisele (nt kas peaks olema info mahunõuete kohta);
- Raske on inimesi kaasata - tihti ei saada ilma visualiseeringuta aru, mida plaanitakse ehitada;
- Raske on inimesteni jõuda – inimesed ei kasuta aktiivselt neid meiliaadresse, mis on registrites;
- Seaduse järgi ei ole võimalik avalikke arutelusid läbi viia ainult digitaalselt. KOV peab seda alati tegema avalikus ruumis;

Planeeringu vastuvõtmine

- Kooskõlastustest ja ettepanekutest ei teki ühtset pilti, kuna kogu suhtlus käib meili teel;
- Kooskõlastatavates ametites ei ole piisavalt inimesi → ei reageerita sissetulnud kooskõlastuste küsimise peale piisavalt kiiresti;
- KOV-ides on inimesi vähe ja seepärast pikendatakse tihti haldusmenetlusega tähtaegu.

"Oleks tore kui mingi asi suudaks panna seaduse kehtima kõikidele KOVidele"

Planeeringu algatamine

- Planeeringu algatamise ja eskiisi/lahenduse koostamise tegevused on segamini - algatamise etapis nõutakse juba lahenduse koostamise tegevusi;
- Mõned KOV-id on seaduses kehtestatud tähtaegadele käega löönud ja ei järgi neid, kuna mingeid sanktsioone neile sellega ei kaasne;
- KOV-ide lõikes on erinev praktika eskiisi nõudmisel. Eskiisjooniste täiendamised toimuvad enne algatamist ja see on osades KOV-ides väga pikk protsess;
- KOV-i e-portaalides täidetavate taotluste puhul puudub tihti esindaja rolli võimalus;

Planeeringu algatamine

- KOV-ides erinevad algatamise vormid ja reeglid;
- Sisuliselt toimub lahenduse koostamine enne algatamist;
- ÜP võimaldab teatud mahtusid, aga KOV ei lähtu alati ÜP-st vaid muudest asjaoludest. Tekitab prognoosimatuse ja võimaluse ebavõrdseks kohtlemiseks;
- KSH eelhindang ja muinsuskaitse eritingimuste/dendroloogiline hinnangu hankimised korraldavad tihti planeerijad → see tekitab hiljem KOV-ile probleeme, millest tekivad menetluslikud probleemid;
- Mõned KOV-id nõuavad enne algatamist juba seotud isikute/naabrite kaasamist;

Planeeringu koostamine

- Asutuste ruumiliselt vastukäivad seisukohad, mida konsultandid peavad ilma KOV-ita ära lahendama;
- Asutuste/ametite seisukohad muutuvad ajas;
- Joonised saadetakse igale võrguvaldajale eraldi kooskõlastamiseks ning kui üks kooskõlastab ja teine nõuab muudatusi, siis nõuab KOV tihti uusi kooskõlastusi;
- Kui on vaja eraisikutega koostööd teha, siis ei saa kätte õigeid inimesi - KOV peaks aitama neid inimesi leida.
- Osa ametnikke keeldub koostööst - Ametid soovivad suhelda ainult KOV-iga, mitte planeerijaga.

Kooskõlastav ametnik Paula Pärn

"Menetlus võiks olla ökonoomsem - kui ühes kohas on tingimused/sisend esitatud, siis võiks seda taaskasutada"

Planeeringu algamine

- ÜP-d ei käsitle piisavalt arvatavaid piiranguid (nt. arheoloogiat - käsitletakse ainult olemasolevaid mälestisi);
- KOV-id ei suuda vahet teha, millal on vaja küsida seisukohti ja millal on vaja kooskõlastada;
- Ametid peavad samu tingimusi erinevate menetluste raames mitmeid kordi esitama – nt Muinsuskaitse eritingimused planeeringute ja projekteerimistingimuste menetlustes;

Kooskõlastav ametnik Paula Pärn

Planeeringu koostamine

- Planeeringuga esitatud failide kvaliteet on väga erinev → osadel juhtudel on vaja palju täpsustusi küsida;
- Planeeringulahenduse materjalid esitatakse pdf-na → keeruline on teha kattuvusanalüüse/analüüsida planeeringu kumulatiivset mõju;
- Andmed on killustunud väikestesse rakendustesse/töokeskkondadesse (nt. põhjavee rakendus, veekasutuse rakendus) – andmete kokku koondamine on ajamahukas;

Planeeringu vastuvõtmine

- Esineb vastuolusid pdf ja kaardikihtide failides (nt sihtotstarvete tähistused on erinevad);
- Esineb vastuolusid teksti (seletuskiri) ja esitatud jooniste vahel;

Kooskõlastav ametnik Paula Pärn

Planeeringu avalikustamine

- Ametite korrigeeritud failid ei jõua avalikule arutelule. KOV ei pane tähele, et koos kooskõlastusega on lastud planeeringut korrigeerida;

Planeeringu kehtestamine

- Ei ole ülevaadet, millal planeeringud kehtetuks muutuvad, tihti peab vallavalitsuse käest uurima, kas planeering on kehtiv;

Võrguvaldaja Priit Pihlakas

"Väga sooviks, et andmed hakkaks liikuma erinevate teenuste vahendusel"

Planeeringu koostamine

- Võrguvaldajate infosüsteemid ei suuda .pdf joonistelt vajalikku infot välja lugeda;
- Kooskõlastuste muudatused ei ole nähtavad/jälgitavad;
- Puudub võimalus projekti kooskõlastuse voogu lisada majasisese meeskonna liikmeid;
- Puudub võimalus saada teavitusi, kui on uued tööd tulnud konkreetsesse piirkonda;
- Erinevate osapoolte nõuded on vasturääkivad.

Planeeringu kehtestamine

- Tiheasutuse piirkonnas ei ole 2D kaardistus piisav (trasside kõrgusi ei saa hinnata, ei ole kindel, kas lahendus mahub ära);
- Nõutav planeeringu täpsus on KOV-ide lõikes erinev (liiga täpne planeering hakkab piirama).

Arendaja Mart Murakas

"Milline on KOVile ja avalikkusele sobiv lahendus, mis oleks kooskõlas ka minu ettevõtte äriplaaniga?"

Planeeringu algatamine

- Keeruline on saada ülevaadet KOVi nägemusest konkreetsel krundil;
- Algatamise eelselt nõuab KOV rohkem ja detailsemaid materjale kui normdokumendid ehk taotlus;
- KOV ei pea kinni tähtaegadest ja eelnevatest kokkulepetest sh üldplaneeringu seatud tingimustest;
- Algatamise otsuses antakse pakutud lahendusele subjektiivsed arvamused ja otsuse tegemise tagamaad ei ole alati läbipaistvad.

Arendaja Mart Murakas

Planeeringu koostamine

- Avalikkust ei kaasata aktiivselt lahenduse koostamise etapis, selle tõttu tuleb hilisemates etappides tihti lahendust oluliselt muuta;
- Kooskõlastajatel on erinevad, osalt vastukäivad, nõuded ja arvamused;
- KOV saadab mitmeid kordi ettepanekuid tagasi, puudub sujuv koostöö ja arusaam KOVile sobivast lahendusest. Lisaks võib KOVi arvamus ajas muutuda, mis suurendab lahenduse koostamisele kuluvat aega;
- Kohustused, mida KOV arendajale infrastruktuuri välja ehitamisel tahab määrata, selguvad alles teede ja tehnovõrkude väljaehitamise lepingu läbirääkimistel. Määratavad kohustused võivad oluliselt mõjutada arendaja äriplaani ja selle elluviidavust.

Arendaja Mart Murakas

Planeeringu vastuvõtmine

- Vastuvõtmise otsus viibib, kuigi kõigis aspektides on kokku lepitud. Menetlusprotsessi venimisega kaasnevad arendajale täiendavad kulud.

Planeeringu kehtestamine

- Kehtestamise otsus viibib, kuigi kõik otsused on tehtud. Menetlusprotsessi venimisega kaasnevad arendajale täiendavad kulud.

„Peame jõudma KOVi, kodanike ja planeeringu koostamisest huvitatud isiku huvisid võrdselt täitva parima ruumilise lahenduseni.“

Planeeringu algatamine

- Seadus näeb algatamiseks ette 30 päevase tähtaja. Praktikas jääb 30 päevast tihti väheks;
- KOV nõuab algatamise otsuse tegemiseks eskiislahendust.

Planeerimisametnik Jelena Jalakas

Planeeringu koostamine

- Seotud osapoolte, keda on vaja kaasata, leidmine ja nendega ühenduse saamine on keeruline;
- Tavakodanike oskus kaarti lugeda on kehv;
- Tavakodanikule jäävad KOVi saadetavad teavitused tihti selgusetuks.

Planeeringu avalikustamine

- Avalikustamine korraldatakse asukohas (nt raamatukogus), kus ei ole spetsialiste, kes oskaks vastata kodanikul tekkivatele sisulistele planeeringulahendust puudutavatele küsimustele. Kodanik peab pöörduma eraldi KOVi poole vastuste saamiseks;
- Kodanikud esitavad arvamusi läbi mitme kanali, see raskendab esitatud arvamustest ülevaate saamist;

Planeeringu avalikustamine

- Kui kodanik on esitanud ettepanekuid, peab hiljem nende loobumiseks kinnitama sellise soovi kirjalikult. Kui aga arvamust on arvesse võetud, siis kaob kodanikult tihti huvi protsessis aktiivselt osaleda.

Avalikkuse esindaja Kalle Kask

„Ma tahan olla kursis ja rääkida kaasa, milliseks ruum minu ümber järgmise 10 aastaga kujuneb.“

Planeeringu algatamine

- Avalikkust ei teavitata esitatud algatusettepanekutest, avalikkusel ei ole võimalik kaasa rääkida algatuse kavatsuse osas;
- Info liikumine on terve protsessi kitsaskoht. Personaalsed teavitused ei jõua kohale, sest kontakt, mida teate saatmiseks kasutati, ei ole aktiivses kasutuses. Teadete sõnum jääb kodanikule arusaamatuks - millised on minu võimalused antud etapis ja mida KOV minult ootab?

Avalikkuse esindaja Kalle Kask

Planeeringu koostamine

- Avalikkust ei kaasata koostamise etapis, mil tehakse sisulist tööd ja sisulisi otsuseid;
- Kodanik ei oska joonist lugeda. Jooniseid on keeruline arvutis analüüsida - joonised on väga detailsed.

Planeeringu vastuvõtmine

- Tihti on vastuvõtmise etapp esimene kord, kus avalikkus saab teada planeeringust. Selles etapis on planeeringulahendus juba konsultandi ja arendaja poolt liialt valmis tehtud ning keegi ei taha enam päriselt kaasata kodanikke ruumilahenduse kujundamisse.

Avalikkuse esindaja Kalle Kask

Planeeringu avalikustamine

- Avalikust väljapanekust peab täna seaduse järgi aegsasti teavitama (2 nädalat ette). Kodanikul võib pika etteteavitamise aja tõttu enne väljapaneku algust väljapaneku toimumine meelest ära minna;
- Kui kodanik on esitanud ettepanekuid, peab hiljem nendest loobumiseks kinnitama sellise soovi kirjalikult. Kui aga arvamust on arvesse võetud, siis kaob kodanikult tihti huvi protsessis aktiivselt osaleda.

Lahenduste arutelu

CGI

Experience the commitment®

Planeeringu algatamine

- Süsteem võimaldab planeeringu algatamisettepaneku taotlust esitada otse süsteemis;
- Süsteem genereerib algatamisettepaneku taotlusel esitatud info alusel automaatse planeeringu skeemi;
- Kasutajal (huvitatud isik, KOV) on võimalik genereeritud planeeringu skeemi muuta või algusest peale ise joonistada;
- Süsteem valideerib genereeritud/joonistatud planeeringuala skeemi vastu kehtivat ÜP-d (maakasutuse ja kõrguse valideerimine);
- Süsteem eeltäidab algatamise otsuse vormi;
- Kasutajal (avalikkus, ametid, huvitatud isik) on võimalik määrata kaardil piirkond, milles toimuvate planeeringute kohta soovib teavitusi;
- Süsteem teavitab automaatselt kodanikke tema huvipiirkonnas esitatud algatusettepaneku taotlusest ja algatamise otsusest.

Lahenduse visioon

Planeeringu algatamine

- Süsteem pärib KOV-i ametnikule registrite andmete põhjal konkreetse planeeringuga seotud isikute kontaktid (piirkonna põhine maaomanike otsing);
- Kasutajal (KOV) on võimalik KSH eelhindangu läbiviimisel kasutada juhiseid (checklisti) - KOV-ile abiks KSH eelhindangu läbiviimisel ja esitatud KSH eelhindangute valideerimisel;
- Süsteem võimaldab koostada KSH eelhindangut otse süsteemis – süsteemi on sisse ehitatud vastav vorm. **Kas oleks vaja ka mujal koostatud KSH eelhindangu süsteemi integreerimist?**
- Süsteem võimaldab sisestada planeeringuga seotud otsuseid (otsuste põhjendamise väljad kohustuslikud);
- Süsteem genereerib sisestatud otsuse alusel automaatselt väljasaadetava kirja sisu;
- Kasutajal (KOV) on võimalik automaatselt genereeritud kirja sisu üle vaadata ja määrata ametkonnad/seotud isikud, kellele kiri saadetakse;

Lahenduse visioon

Planeeringu algatamine

- Süsteem saadab määratud ametkondadele/seotud isikutele automaatselt vastavad kirjad;
- Süsteem võimaldab konkreetse planeeringuga seotud lepingute (haldusleping) üleslaadimist.

Lahenduse visioon

Planeeringu koostamine

- Kasutajal (KOV) on võimalik planeeringu menetlusega seotud isikutele anda ligipääs menetluse keskkonnale ja määrata isikule õigused konkreetse planeeringu menetlemise raames;
- Kasutajal (KOV) on võimalik luua ülesandeid menetlusega seotud isikutele;
- Kasutajal (KOV, planeerimiskonsultant) on võimalik planeeringuala kohta süsteemis olevaid ruumiandmeid pärida;
- Kasutajal (KSH ekspert, planeerimiskonsultant, KOV) on võimalik üles laadida KSH aruande;
- Kasutajal (KOV, ametid, planeerimiskonsultant) on võimalik ametite hallatavaid ruumikihte üles laadida (.shp, .tab, .dgn, .dwg);
- Kasutajal (KOV, planeerimiskonsultant) on võimalik üles laadida koostatud planeeringulahenduse materjale (.shp, .tab, .dgn, .dwg);

Lahenduse visioon

Planeeringu koostamine

- Süsteem valideerib üles laetud planeeringulahenduse materjalide vastavust vormistusnõuetele;
- Süsteem eeltäidab planeeringulahenduse tärkandmete põhjal planeeringu seletuskirja vormi;
- Kasutaja (KOV, planeerimiskonsultant) saab süsteemis koostada planeeringulahenduse seletuskirja;
- Kasutaja (KOV) saab anda tagasisidet esitatud planeeringulahenduse materjalidele;
- Süsteem genereerib automaatselt kooskõlastajate nimekirjad;
- Süsteem võimaldab kuvada KOV-ile kooskõlastamise juhiseid;
- Süsteem võimaldab kooskõlastajatele saata automaatseid teavitusi;
- Kasutajal (KOV) on võimalik planeeringumenetlusse alamkooskõlastajaid määrata;
- Kasutajal (ametid) on võimalik planeeringulahenduse kohta kooskõlastus ja sellega seotud kommentaarid sisestada otse süsteemis;

Lahenduse visioon

Planeeringu koostamine

- Kasutajal (avalikkus, ametid) on võimalik planeeringulahenduse kohta arvamus sisestada otse süsteemis;
- Kasutajal (KOV) on võimalik esitatud arvamusi hallata – nt sarnaste arvamuste grupeerimine, arvamuste anonümiseerimine;
- Kasutajal (KOV, avalikkus, ametid) on võimalik teiste asutuste ja avalikkuse esitatud arvamuste/kooskõlastustega tutvuda;
- Kasutajal (avalikkus) on võimalik süsteemi sisestada esitatud ettepanekust loobumise kinnitust;
- Kasutajal (KOV, planeerimiskonsultant) on võimalik planeeringu kooskõlastuste seisuga kohtu näha koondtabelit ja seda täita;
- Kasutajal (KOV) on võimalik planeering kooskõlastada.

Lahenduse visioon

Planeeringu vastuvõtmine

- Kasutajal (KOV) on võimalik sisestada planeeringuga seotud otsuseid (otsuste põhjendamise väljad kohustuslikud);
- Süsteem genereerib sisestatud otsuse alusel automaatselt väljasaadetava kirja sisu;
- Kasutajal (KOV) on võimalik automaatselt genereeritud kirja sisu üle vaadata, seda muuta ja määrata seotud isikud, kellele kiri saadetakse;
- Süsteem saadab määratud seotud isikutele automaatselt vastavad kirjad.

Lahenduse visioon

Planeeringu avalikustamine

- Süsteem võimaldab automaatselt genereerida planeeringu avalikustamise teksti;
- Kasutajal (KOV) on võimalik süsteemi kaudu saata planeeringu avaliku arutelu kohta teavitusi;
- Süsteem saadab automaatselt antud planeeringuga seotud isikutele/ametitele teavitused;
- Kasutajal (avalikkus, ametid) on võimalik esitatud planeeringulahenduse failidega tutvuda otse süsteemis – esitatud failid kuvatakse nii 2D kui ka 3D kujul;
- Kasutajal (KOV) on võimalik esitatud ettepanekute kohta seisukohta sisestada;
- Kasutajal (KOV) on võimalik planeeringu avalikul arutelul tekkivaid faile (protokollid, koosoleku esitlus, koosoleku salvestus jne) üles laadida;
- Kasutajal (avalikkus) on võimalik planeeringu avalikul arutelul tekkinud faile vaadata.

Lahenduse visioon

Planeeringu kehtestamine

- Süsteem võimaldab sisestada planeeringuga seotud otsuseid (otsuste põhjendamise väljad kohustuslikud);
- Süsteem genereerib sisestatud otsuse alusel automaatselt väljasaadetava kirja sisu;
- Kasutajal on võimalik automaatselt genereeritud kirja sisu üle vaadata ja määrata seotud isikud, kellele kiri saadetakse;
- Süsteem saadab määratud seotud isikutele automaatselt vastavad kirjad.

Lahenduse visioon

Üldised toetavad funktsionaalsused

- Kasutaja autentimine/autoriseerimine – kasutatakse riigi autentimissüsteemi TARA;
- Esindusõiguse andmine – süsteemis on võimalik määrata esindusõigust (nt. huvitatud isik määrab planeerimiskonsultandile, naaber määrab teisele naabrile või MTÜ-le);
- Mõjuala analüüsi läbiviimine - **Millist funktsionaalsust KOV-id/ametid siin täpsemalt ootavad?**
- Planeeringu menetlusvoo visualiseerimine ajajoonena - see annab ülevaate, millises etapis menetlus hetkel on ning võimaldab erinevate menetluse etappide vahel navigeerida;
- Kõikides menetluse etappides ruumiandmete kuvamine 2D või 3D kujul;
- Planeeringuks vajalike andmete kokku koondamine – riiklikud andmed erinevate teenuste (WMS/WFS, X-tee) vahendusel, teenustest puuduvad andmed eraldi failide üles laadimise kaudu;
- Planeeringu kehtetuks tunnistamine

Mõtteid tuleviku arendusteks:

- Planeeringute elluviimise jälgimine
- Planeeringute ülevaatamine

Probleemid, mida ei saa IS lahendada

1. Uuringute tellimine (kes tellib?)
2. Kaalutluste subjektiivus / raskesti jälgitavus kõigis etappides
3. Planeeringute täpsusaste (ÜP liiga üldine, DP liiga täpne)
4. "Kõrvaltingimused", nt TTV või muud kohustused selguvad liiga hilja, on läbipaistmatud
5. Eri KOVide vormistushõõuded on erinevad
6. Lisategevused konsultandi jaoks kui asjaolud pidevalt muutuvad (tunnipõhise lepingu vajadus)

Experience the commitment

Kreet Solnask
kreet.solnask@cgi.com

Dianne Aalde
dianne.aalde@cgi.com